

LICZY SIĘ MIASTO

SPOŁECZNA ANALIZA BUDŻETU

CMENTARZE

EDUKACJA

PROMOCJA

TRANSPORT

KULTURA

SPORT

Autor: Halina Hila Marcinkowska

Korekta: Anna Tabaka, Piotr Bocianowski

Konsultacja merytoryczna: Ewelina Dudek,
Urząd Miejski w Kaliszu

Rysunki: Anekh Linkowska

Publikacja powstała w ramach programu

Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszu EOG.

Publikacja jest realizowana w partnerskiej współpracy

Kaliskiej Inicjatywy Miejskiej i Miasta Kalisza.

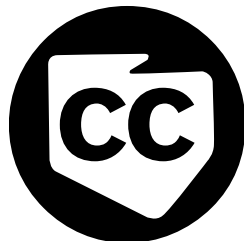

Miasto Kalisz
kalisz.pl

Prawa autorskie

Publikacja i projekt „Liczy się miasto” są objęte licencją Creative Commons 3.0 Polska: uznanie autorstwa (pełna treść licencji: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl>). Oznacza to, że możesz kopiować, rozpowszechniać, odtwarzać i użytkować w sposób komercyjny materiały autorstwa „Liczy się miasto”, w tym niniejszą publikację. Możesz również tworzyć utwory zależne. Jedynym warunkiem jest podanie źródła tych materiałów, czyli: www.liczysiemiaasto.pl.

Z budżetem miasta jest jak z drobnym drukiem w umowach — wszyscy wiemy, że ta część jest najważniejsza, ale niewielu ją czyta. Nic dziwnego. Samo znalezienie tekstu budżetowej uchwały nie jest prostą czynnością, a lektura tabel i skrótów oraz błędzenie między nimi a listą załączników zniechęci nawet najdociekliwszych mieszkańców. Gwarantowany przez Konstytucję dostęp do materiałów źródłowych to za mało, aby partnersko rozmawiać o budżecie. Taki sam efekt uzyskamy, jeśli zorganizujemy przyjęcie, na które wyślemy zaproszenia zredagowane w nienagannym japońskim: nikt nie skorzysta, bo nikt niczego nie przeczyta.

Ostatnie lata pokazują wyraźny wzrost zainteresowania mieszkańców sprawami miasta; podobnie jest w Kaliszu. Chcemy wiedzieć, jak „działa” miasto i chcemy częściej niż raz na cztery lata decydować o tym, w którym kierunku ono zmierza. *Liczy się miasto. Społeczna analiza budżetu* powstało właśnie po to, aby te chęci wesprzeć i zmniejszyć dystans między mieszkańcami a tymi, którzy w ich imieniu podejmują decyzje. „Tłumaczenie” budżetu na przystępny język to nasza propozycja dla jednych i drugich; praca nad solidnymi, zrozumiałymi dla obu stron podstawami do rozmowy o mieście.

Oddajemy do waszych rąk sześć zeszytów: *Edukację* autorstwa Marka Tworka, *Kulturę* Majki Graf, *Nieruchomości* Haliny Marcinkowskiej, *Promocję* Łukasza Jaskóły, *Sport* Mikołaja Pancewicza i *Transport* Dariusza Mencla. W publikacjach znajdziecie informacje o kaliskich finansach obejmujących lata 2012-2015. Nie chcieliśmy kurczowo trzymać się danych zawartych w budżecie, bardziej zależało nam na zrozumieniu analizowanego zagadnienia. Każdemu z wybranych tematów poświęcamy osobny zeszyt, a przytaczane dane często wychodzą „poza” budżet. Forma i struktura publikacji jest podobna, choć każdy z autorów wybrał nieco inną drogę.

Liczy się miasto ma „odczarować” budżet i ożywić rozmowę o miejskich finansach. Aby to się stało, potrzebne jest przywrócenie głosu mieszkańców w tej rozmowie. Kaliska Inicjatywa Miejska znalazła odważnych, którzy podjęli próbę zrozumienia budżetu swojego miasta. Zrobili to nie po to, by „pobawić się” w eksperta. Autorki i autorzy wybrali temat analiz kierując się zainteresowaniami lub chęcią jego zgłębienia. Nie pretendują przy tym do bycia obiektywnymi i nie kryją swoich opinii. Liczymy jednak, że prezentowane przez nich wnioski i rekomendacje będą początkiem dynamicznej i owocnej dyskusji o mieście. Dyskusji, która wzmocni głos mieszkańców.

Kalina Michocka
koordynatorka „Liczy się miasto”
Kaliska Inicjatywa Miejska

PODZIĘKOWANIA

Serdeczne podziękowanie za okazaną pomoc dla pracowników Biura Cmentarza Komunalnego w Kaliszu, a w szczególności dla pani Darii Kozanowskiej i Aleksandry Frąszczak za cierpliwość i wyrozumiałość.

SŁOWO WSTĘPNE

Cmentarz to miejsce specjalnie wydzielone do pochówku zmarłych. Nazwa pochodzi od łacińskiego słowa coemeterium. Na kształt i usytuowanie cmentarza miała zawsze wpływ tradycja religijna, względy sanitarne i położenie geograficzne. Cmentarz to miejsce uświęcone, miejsce kultu, niestety czasami bywa także miejscem opuszczonym, budzącym strach lub złe emocje.

*Cmentarz to
miejsce uświęcone,
miejsce kultu, niestety
czasami bywa także
miejscem opuszczonym,
budzącym strach lub złe
emocje.*

Kiedy umierają nasi bliscy, należy wybrać cmentarz, zapewnić wszystko, aby ostatnia droga zmarłego była godna, należy opłacić miejsce na cmentarzu i przygotować uroczystość pogrzebową. Kolejnym etapem jest postawienie nagrobka. Wszystkie te czynności są bardzo kosztowne. Polskie prawo przewiduje wypłatę zasiłku pogrzebowego na urządzenie pogrzebu zmarłego²⁷. Z praktyki jednak wiemy, że te pieniądze nie pokrywają w pełni kosztów pogrzebu. Pieniądze pobierane za wykonane „usługi” zarówno przez Cmentarz Komunalny, jak i cmentarze wyznaniowe powinny w całości być przeznaczane na utrzymanie tych terenów. Nie są to jednak wystarczające fundusze. Właśnie z tego powodu corocznie na utrzymanie Cmentarza Komunalnego przeznaczana jest dotacja z budżetu miasta.

Mamy też nekropolie, które nie są już cmentarzami czynnymi, czyli terenem, na którym można dokonać kolejnych pochówków. Chodzi o cmentarze wojskowe i wojenne, których utrzymanie spoczywa w gestii gmin, a tym samym nas. Możemy nie zgadzać się z pewnymi wydarzeniami, poglądami politycznymi czy symbolami, ale to jak traktujemy „inne” cmentarze jest miarą tego jakimi jesteśmy ludźmi.

Cmentarze wojskowe zgodnie z porozumieniem zawartym przez Wojewodę Wielkopolskiego i Miasto Kalisz, znajdują się pod opieką Miasta.

CMENTARZ WOJSKOWY

Cmentarz Wojskowy na Majkowie położony jest przy ul. Żołnierskiej 24. Obecnie jest on podzielony na trzy części: prawosławną (Parafia Prawosławna w Kaliszu), katolicką (Parafia Rzymskokatolicka Majków w Kaliszu) oraz tzw. wojskową, która należy do miasta (obszar: 1,31 ha, tj. 0,7194 ha, stanowi własność Miasta Kalisza).

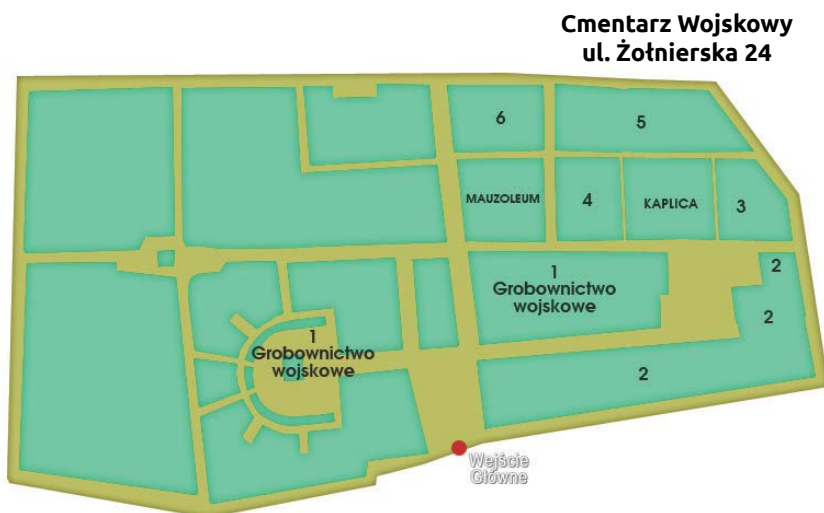
Podział cmentarza na kwatery:

- 1.** Kwatera A – ponad 300 mogił żołnierzy niemieckich, austriackich i rosyjskich poległych na frontach I wojny światowej oraz pochowanych tu w okresie międzywojennym żołnierzy Wojska Polskiego.
- 2.** Kwatera B – kwatera żołnierzy Wojska Polskiego i członków ich rodzin zmarłych w okresie dwudziestolecia wojennego. Znajduje się tu też kilka mogił żołnierzy armii bolszewickiej i ukraińskiej oraz grobowce weteranów zmarłych po II wojnie światowej.
- 3.** Kwatera C – kwatera mieszana. Obok mogił żołnierzy polskich znajdują się tutaj groby żołnierzy rosyjskich; obok grobów cywilnych, groby „resortowe”, tj. poległych funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, czy też groby żołnierzy 29 pułku Strzelców Kaniowskich. Do tego dołożyć trzeba dużą liczbę nagrobków dzieci zmarłych przed II wojną światową i tuż po jej ukończeniu.
- 4.** Kwatera D – pierwotnie spoczywało tu 53 żołnierzy niemieckich z okresu II wojny światowej. Obecnie znajdują się tu współczesne groby mieszkańców Majkowa.
- 5.** Kwatera E – pierwotnie znajdowały się tu groby żołnierzy niemieckich poległych w roku 1945. Obecnie kwatera zapełniona grobami cywilnymi.

1) Zasadą jest, że zasitek pogrzebowy przysługuje osobie, która pokryła koszty pogrzebu. Nie obowiązuje w tym przypadku zasada pierwszeństwa członków rodziny lub krewnych przed innymi osobami, które pokryły koszty pogrzebu. W przypadku pokrycia kosztów pogrzebu przez pracodawcę, dom pomocy społecznej, gminę, powiat, osobę prawną kościoła lub związku wyznaniowego przysługuje im zasitek pogrzebowy.

6. Kwatera F – jak w opisanych powyżej kwaterach D i E.
7. Kwatera G – kwatera mauzoleum. Zgromadzono tu szczątki 327 Polaków zamordowanych przez nazistów podczas II wojny światowej.
8. Kwatery H, I i J – kwatery ze współczesnymi grobami.
9. Kwatera P – kwatera prawosławna. Znajduje się tu także pomnik z napisem „Tysiąclecie Chrztu Rusi 988-1988” oraz pozostałości grobów żołnierzy ukraińskich.

Mapa Cmentarza Wojskowego

Rysunek nr 1
Źródło: http://www.cmentarz.kalisz.pl/mapa_majkow.php

Nieruchomości znajdujące się na terenie cmentarza wojskowego na Majkowie:

- mauzoleum,
- kaplica,
- budynek grabarza.

CMENTARZ UKRAIŃSKI

Cmentarz Ukraiński powstał podczas I wojny światowej, w roku 1914, w Szczypiornie, obecnie dzielnicy Kalisza. Został założony przy obozie jenieckim, w którym przebywali jeńcy rosyjscy, angielscy i francuscy, a od 1917 roku legionści polscy, którzy odmówili przysięgi na wierność wobec Niemiec. W tym czasie pochowano na cmentarzu ok. 1200 zmarłych. Obóz przejęły polskie władze wojskowe i po rozpoczęciu wojny o Galicję Wschodnią do obozu skierowano jeńców Ukraińskiej Halickiej Armii. W latach 20. XX wieku, w okresie funkcjonowania Stanicy Ukraińskiej, na cmentarzu pochowano znaczną liczbę żołnierzy ukraińskich. Po zamknięciu obozu w 1924 roku miejscowi rolnicy upomnieli się o część ziemi uprawnej przeznaczonej na cmentarz. Po wielu zabiegach kierownictwa Stanicy Ukraińskiej w Kaliszu i Ukraińskiego Komitetu Centralnego w RP zdecydowano wykupić tylko tę część ziemi, która zajęta była przez groby żołnierzy ukraińskich. W 1929 roku, po wykupieniu ziemi, gruntownie odnowiono cmentarz oraz go ogrodzono. Do 1940 roku, tj. do chwili zakazania pochówku przez administrację niemiecką, na cmentarzu pochowano ok. 400 osób. Pod koniec lat dziewięćdziesiątych teren cmentarza wraz z pamiątkowym obeliskiem podano renowacji. Obszar założenia to 0,18 ha.

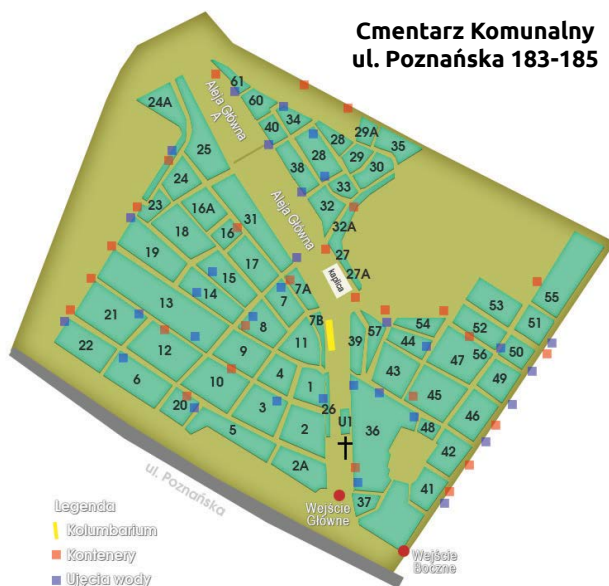
CMENTARZ ŻOŁNIERZY RADZIECKICH

W 1945 r., po wkroczeniu żołnierzy radzieckich, w części Parku Miejskiego założono Cmentarz Mauzoleum Żołnierzy Radzieckich poległych w walkach o wolność Kalisza i okolic. Pochowano na nim 309 oficerów i żołnierzy. Nekropolia znajduje się przy ul. Częstochowskiej, tuż obok gmachu teatru, w nowszej części Parku Miejskiego zwanej dawniej Parkiem Paderewskiego. Opiekę nad cmentarzem objęło miasto. Wzdłuż jego głównej alei zostały wkomponowane groby żołnierzy radzieckich. W centrum, gdzie krzyżują się wszystkie alejki, stoi wysoki obelisk z czerwoną gwiazdą na szczycie, a obok niego pochowani są dwaj Bohaterowie Związku Radzieckiego - pułkownik Iwan Borysowicz Dowydenko oraz major Iwan Andriejewicz Żydkow. Od strony Kanału Rypinkowskiego znajduje się ponadto monumentalna Brama Wyzwolenia, główne wejście nekropolii. Na terenie cmentarza znajdują się 3 obeliski, 6 armat na betonowych cokółach, groby pojedyncze i zbiorowe. Obszar założenia to 3,3 ha.

CMENTARZ KOMUNALNY

Cmentarz Komunalny w Kaliszu położony jest przy ul. Poznańskiej 183-185. Jego powierzchnia wynosi 26,99 ha. Na terenie cmentarza pochowano ponad 18 000 osób (dane z listopada 2014 r.). Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej 2 Cmentarz Komunalny stanowi mienie Miasta Kalisza.

Mapa Cmentarza Komunalnego

**Cmentarz Komunalny
ul. Poznańska 183-185**

Rysunek nr 2

Źródło: http://www.cmentarz.kalisz.pl/mapa_komunalny.php

W imieniu Miasta Kalisza nekropolię prowadzi zarządca a nadzór nad sposobem zarządzania sprawuje Prezydent Miasta Kalisza. W 2012 r. miasto na mocy umowy dzierżawy powierzyło gospodarowanie i zarządzanie tym obiektem Przedsiębiorstwu Usług Komunalnych S.A. w Kaliszu. Od 2013 r. działaniami związanymi z utrzymaniem i zarządzaniem Cmentarza Komunalnego i cmentarza wojskowego zarządza Biuro Cmentarza Komunalnego (BCK, ul. Poznańska 183-185, telefon: 62 767 1680, e-mail: bck@um.kalisz.pl). Kierownikiem jednostki jest Daria Kozanowska. Zadania Biura Cmentarza Komunalnego są szerokie i obejmują, m.in.: przygotowanie projektów

uchwał rady gminy w sprawach ustalenia opłat za usługi cmentarne, prowadzenie ksiąg cmentarnych, zapewnienie czystości i porządku, utrzymanie i konserwację urządzeń i obiektów infrastruktury nekropolii, urządzenie i pielęgnacja zieleni na zarządzanym terenie, zapewnienie ochrony i bezpieczeństwa na cmentarzu komunalnym³.

Nieruchomości znajdujące się na terenie Cmentarza Komunalnego:

- budynek Biura Cmentarza Komunalnego w Kaliszu,
- dom przedpogrzebowy — budynek do remontu, w 2015 r. zaplanowano przebudowę obiektu,
- Biuro Zakładu Pogrzebowego PUK S.A.,
- katakumby,
- 3 chłodnie cmentarne,
- krzyż,
- bunkier z II wojny światowej,
- ogrodzenie całego terenu.

Prawo do grobu uregulowane jest Ustawą o cmentarzach i chowaniu zmarłych⁴. Zapisy dotyczą głównie spraw związanych z zakładaniem, utrzymaniem i zamykaniem cmentarzy oraz kwestii technicznych związanych z pochówkiem osób zmarłych. Dalsze regulacje znajdują się w rozporządzeniach.

Źródłem prawa do grobu jest umowa cywilnoprawna zawarta pomiędzy zarządem cmentarza a osobą uprawnioną. Umowa ta może być zawarta w dowolnej formie, nawet w sposób dorozumiany (przejęcie zwłok do pochowania i uiszczenie opłaty).

Według przepisów
*grób nie może być użyty
do ponownego chowania
przed upływem 20 lat.*

3) Zadania Biura Cmentarza Komunalnego szczegółowo: http://msip.kalisz.pl/msip/index.php?option=com_content&view=article&id=102&catid=9

4) Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (DzU z 2011 nr 118 poz. 687).

Według przepisów grób nie może być użyty do ponownego chowania przed upływem 20 lat. Jeśli po tym czasie opiekun grobu uścił jednak opłatę przewidzianą za utrzymanie miejsca na cmentarzu (tzw. pokładne), zarządca cmentarza nie może ponownie wykorzystać takiego grobu.

OPŁATY W LATACH 2012-2015

Zgodnie z Ustawą o gospodarce komunalnej ustalenie wysokości cen⁵ i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej należy do kompetencji organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Kalisza⁶ na Cmentarzu Komunalnym wprowadzono następujące opłaty:

I. OPŁATY ZA UDOSTĘPNIENIE STAŁEGO MIEJSCA GRZEBALNEGO POD GRÓB ZIEMNY NA OKRES 20 LAT

1. GRÓB ZIEMNY OSOBY DOROSŁEJ:

- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 1 osoby - 600 zł
- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 2 osób - 1100 zł
- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 3 osób - 1700 zł z możliwością rozłożenia opłaty na maksymalnie 4 raty.

2. GRÓB ZIEMNY DZIECIĘCY – **dziecka do 6 lat**

(z możliwością rozłożenia opłaty maksymalnie na 4 raty) - 300 zł

3. GRÓB ZIEMNY URNOWY - 600 zł

4. MIEJSCE GRZEBALNE Z ODZYSKU

- GRÓB ZIEMNY DLA OSOBY DOROSŁEJ

- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 1 osoby - 600 zł
- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 2 osób - 1100 zł
- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 3 osób - 1700 zł

- GRÓB ZIEMNY DZIECIĘCY - **dziecka do 6 lat** - 300 zł.

5. OPŁATA ZA ZACHOWANIE GROBU NA KOLEJNE LATA

(DO 20 LAT OD OSTATNIEGO POCHÓWKU) WYNOŚI 1/20 OPŁATY PODSTAWOWEJ ZA KAŻDY ROK WG RODZAJU GROBU.

I. OPŁATY ZA UDOSTĘPNIENIE MIEJSCA GRZEBALNEGO POD GRÓB MUROWANY

1. GRÓB MUROWANY

- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 1 osoby - 3000 zł

⁵) Art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej.

⁶) Uchwała nr XXII/302/2012 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalenia opłat za usługi cmentarne na Cmentarzu Komunalnym.

- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 2 osób - 4000 zł
 - przeznaczony do pomieszczenia zwłok 3 osób - 5000 zł
- GRÓB MUROWANY URNOWY - 1200 zł

II. OPŁATA ZA KOLUMBARIUM (nisza na dwie urny) - 2300 zł

III. OPŁATA ZA UDOSTĘPNIENIE ZA ŻYCIA MIEJSCA GRZEBALNEGO NA OKRES 10 LAT / REZERWACJA (50 proc. CENY PODSTAWOWEJ)

1. GRÓB ZIEMNY OSOBY DOROSŁEJ

- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 1 osoby - 300 zł
- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 2 osób - 550 zł
- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 3 osób - 850 zł

2. GRÓB MUROWANY

- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 1 osoby - 375 zł
- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 2 osób - 650 zł
- przeznaczony do pomieszczenia zwłok 3 osób - 1000 zł

3. GRÓB URNOWY

- grób urnowy ziemny - 300 zł
- grób urnowy murowany - 750 zł

4. NISZA W KOLUMBARIUM (nisza na dwie urny) - 1150 zł.

IV. OPŁATA ZA WJAZD NA CMENTARZ KOMUNALNY W ZWIĄZKU Z PRACAMI ZIEMNYMI, KAMIENIARSKIMI I BUDOWLANYMI

1. samochodem osobowym – 70 zł

2. samochodem ciężarowym lub specjalnym (mc. do 3,5 t) - 150 zł

3. karnet miesięczny dla samochodów osobowych 500 zł

4. karnet miesięczny dla samochodów ciężarowych lub specjalnych (mc. do 3,5 t) - 2000 zł.

V. INNE OPŁATY

1. przechowywanie zwłok w chłodziarce (doba) - 100 zł

2. wystawienie zwłok w kaplicy (ceremonia 60 min.) - 150 zł

3. nadzór nad innymi podmiotami wykonującymi prace ziemne, kamieniarskie i budowlane na terenie cmentarza komunalnego - 200 zł

4. wydawanie zezwolenia na ustawienie nagrobka - 200 zł.

Charakterystyczne zawrośnienie duchów
może mieć różne przyczyny...

Do ustalonych opłat cmentarnych należy doliczyć podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

POCHÓWEK NA CMENARZACH PARAFIALNYCH

Ustawa o cmentarzach⁷ stanowi, że zarządzanie i utrzymanie cmentarza wyznaniowego należy do związków wyznaniowych. Ustawa nie wylicza obowiązków i praw związanych z utrzymaniem i zarządzaniem cmentarzem.⁸

Oficjalnie nie istnieją żadne cenniki pochówków na cmentarzach parafialnych. Pochówek odbywa się „co łaska”. Wszelkie koszty, jakie musimy ponieść w związku z pogrzebem, wynikają z cennika wybranego przez nas zakładu pogrzebowego i opłat ustanowionych przez właściciela terenu (kościół lub związek wyznaniowy). Nieoficjalnie jednak istnieją „ceny umowne”, które płacimy za posługę kapłańską podczas ostatniej drogi zmarłego. Wysokość ofiary często zależy od zasobności rodziny zmarłego. Ile ostatecznie wynosi „co łaska”, dowiaduje się każdy indywidualnie. Jest to zwykle kilkaset złotych.

Oficjalnie nie istnieją żadne cenniki pochówków na cmentarzach parafialnych.

⁷ Art. 2 ust. 2 ustawy o cmentarzach

⁸ Z treści ustawy i rozporządzeń można jednak stwierdzić, że chodzi przede wszystkim o właściwe (zgodne z prawem):

1. wykonywanie usług cmentarnych,
2. prowadzenie ewidencji grobów i osób uprawnionych do ich dysponowania,
3. utrzymanie porządku,
4. wykonywanie grobów,
5. obsługę ceremonii pogrzebowych,
6. pieczę nad bezpieczeństwem osób i mienia,
7. ustanowienie regulaminu funkcjonowania cmentarza przez właściwą władzę.

Pochówek odbywa się „co łaska”. Wszelkie koszty, jakie musimy ponieść w związku z pogrzebem, wynikają z cennika wybranego przez nas zakładu pogrzebowego i opłat ustanowionych przez właściciela terenu (kościół lub związek wyznaniowy). Nieoficjalnie jednak istnieją „ceny umowne”, które płacimy za usługę kapańską podczas ostatniej drogi zmarłego. Wysokość ofiary często zależy od zasobności rodziny zmarłego. Ile ostatecznie wynosi „co łaska”, dowiaduje się każdy indywidualnie. Jest to zwykle kilkaset złotych.

Państwo nie reguluje szczegółowo kwestii wysokości ani rodzaju opłat cmentarnych. Określenie wysokości opłat cmentarnych należy do osoby prawnej, która jest właścicielem cmentarza. W związku z tym prawo partykularne Kościoła lub związku wyznaniowego reguluje kwestię opłat cmentarnych bardziej szczegółowo niż ustawa.

W Diecezji Kaliskiej opłaty cmentarne oraz opłaty za usługi pogrzebowe ustala rządcą parafii z radą parafialną. Zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi cmentarzy parafialnych i komunalnych oraz statutami Synodu Diecezji Kaliskiej⁹, ustalono co następuje:

1. Zgodnie z pkt. 5 Synodu Diecezji Kaliskiej dotyczącym regulaminu cmentarza, obowiązuje opłata dzierżawy miejsca pochówku na okres 20 lat, którą mają obowiązek uiścić wszyscy, którzy posiadają groby na cmentarzu parafialnym. Opłata dzierżawy za miejsce stanowi fundusz na rzecz prac remontowych na cmentarzu, stanowi również fundusz na rzecz utrzymania porządku na cmentarzu (wywóz śmieci, opłata za wodę, oświetlenie, dbanie o drzewostan, odśnieżanie i inne prace).
2. Jak podaje pkt. 686 statutu Synodu Diecezji Kaliskiej, opłaty cmentarne oraz opłaty za usługi pogrzebowe ustala rządcą parafii z radą parafialną.
3. Jak podaje pkt. 687 statutu Synodu Diecezji Kaliskiej, jako zasadę przyjmuje się, że opłaty na cmentarzu parafialnym powinny być analogiczne do opłat pobieranych na Cmentarzu Komunalnym, a nawet nieco niższe. Dotyczy to wszelkich usług, a także pokładnego¹⁰, jego prolongaty¹¹, rezerwacji miejsca, postawienia nagrobka, zakupu miejsca pod budowę grobowca i inne.

⁹) Pierwszy Synod Diecezji Kaliskiej (2007-2009).

¹⁰) Pokładne to opłata składana właścicielowi cmentarza w chwili powstania nowego grobu lub użycia miejsca w grobie głębinowym, przyznająca prawo do użytkowania tego miejsca przez okres 20 lat, w tym także do stawiania nagrobków za zgodą proboszcza. Wysokość pokładnego wynosi 20 proc. zasiłku pogrzebowego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (opłata za miejsce na grób o mniejszych wymiarach, przeznaczony dla dziecka do lat 6 lub dla pochówku urnowego, wynosi 50 proc.).

¹¹) Prolongata to ponowna opłata za prawo do użytkowania miejsca na cmentarzu, składana właścicielowi cmentarza po upływie 20 lat od dnia ostatniego pochówku w danym miejscu.

4. Zawsze obowiązuje dobrowolność ofiar składanych w łączności z ceremoniami pogrzebowymi, za mszę św. zamawianą za zmarłych.
5. Jak podaje pkt. 688 statutu Synodu Diecezji Kaliskiej: opłaty cmentarne i pogrzebowe winny być uiszczane w Biurze parafialnym. Za zgodą proboszcza mogą być uiszczane w administracji cmentarza albo w firmie, z którą parafia zawarła odpowiednią umowę.
6. Zgodnie z pkt. 8 Synodu Diecezji Kaliskiej, dotyczącym regulaminu cmentarza, na grobach można ustawiać nagrobki po uprzednim uzyskaniu zezwoleni od administratora cmentarza. Aby uzyskać zgodę, należy przedstawić projekt nagrobka oraz uiścić opłatę w wysokości 10 proc. od wartości nagrobka.
7. Zgodnie z pkt. 13 Synodu Diecezji Kaliskiej, dotyczącym regulaminu cmentarza, zarząd cmentarza nie odpowiada za szkody na grobach powstałe na skutek klęsk żywiołowych, kradzieży i aktów wandalizmu oraz rzeczy pozostawionych bez nadzoru.
8. Jak podaje pkt. 689 statutu Synodu Diecezji Kaliskiej, parafia ma prawo zawrzeć umowę z jedną lub kilkoma firmami pogrzebowymi. Zyski, jakie przysługują jej z tego tytułu, winny być w całości przeznaczone na utrzymanie cmentarza.

Porównanie wybranych cen na Cmentarzu Komunalnym i cmentarzu wznaniowym.

Tytuł opłaty	Cmentarz komunalny	Cmentarz Miejski przy Rogatce opłaty dla parafii
1. „Pokładne” grób pojedynczy ziemny	600,00 zł	20 proc. zasiłku pogrzebowego wypłacanego przez ZUS
2. Udostępnienie miejsca grzebalnego pod grób murowany (1 osoba)	3 000,00 zł	10 proc. wartości nagrobka
3. Miejsce grzebalne z odzysku (1 osoba)	600,00 zł	Brak danych
4. Przechowywanie zwłok w chłodziarce (doba)	100,00 zł	Brak danych
5. Wystawienie zwłok w kaplicy (ceremonia)	150,00 zł	Brak danych

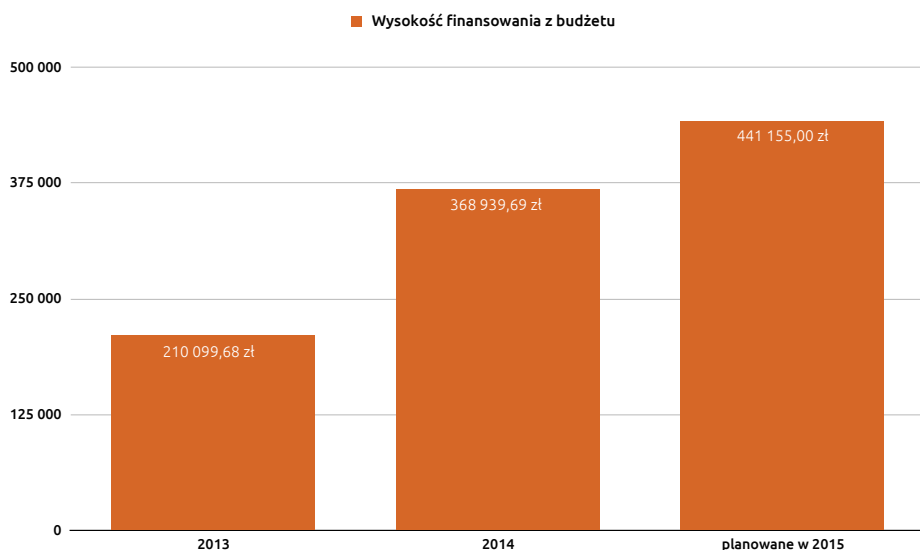
Rysunek nr 3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Uchwały nr XXII/302/2012 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalenia opłat za usługi cmentarne na Cmentarzu Komunalnym i statutu Synodu Diecezji Kaliskiej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, KOSZTY UTRZYMANIA, INWESTYCJE

Cmentarz komunalny w Kaliszu oraz cmentarz wojskowy (Majków) jest finansowany z budżetu miasta oraz dochodów z tytułu opłat za usługi cmentarne na cmentarzu komunalnym.

Kwoty przeznaczone na obsługę i utrzymanie cmentarza komunalnego i cmentarza na Majkowie oraz na utrzymanie cmentarzy i grobowców wojennych, miejsc pamięci narodowej w latach 2013-2015.

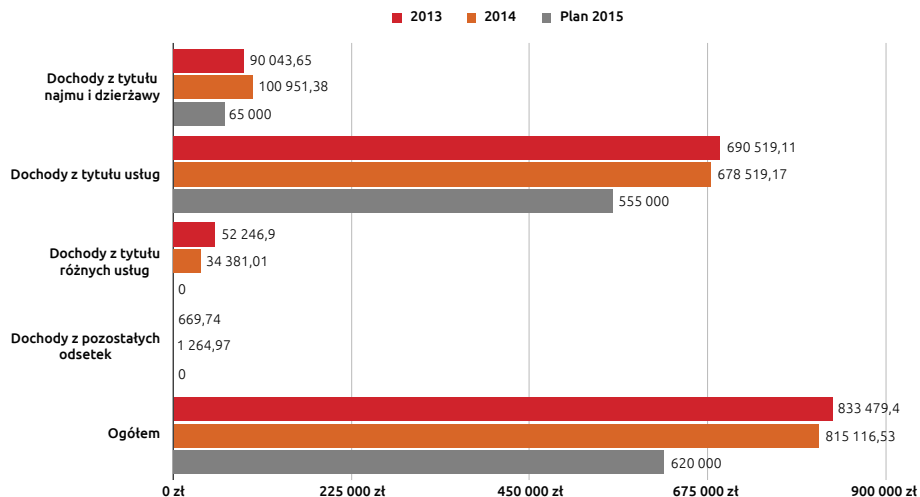

Rysunek nr 4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie budżetów Miasta Kalisza.

Dochody uzyskane z opłat cmentarnych przeznaczone są na udokumentowane i uzasadnione wydatki dotyczące bieżącego utrzymania i dalszego zagospodarowania cmentarza oraz na inwestycje. Opłaty za usługi cmentarne na komunalnym uwzględniają planowane roczne koszty utrzymania nekropoli i ich rzeczywistą kalkulację. Wprowadzone i pobierane opłaty przeznaczone są na utrzymanie cmentarza komunalnego w Kaliszu.

Dochody cmentarza komunalnego w Kaliszu w latach 2013-2015.

Rysunek nr 5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie budżetów Miasta Kalisza.

Odrębnym przepisom podlegają cmentarze i groby wojenne. Zgodnie z Ustawą o grobach i cmentarzach wojennych¹², znajdują się one pod opieką państwa i winny być pielęgnowane oraz otaczane należnym tym miejscom szacunkiem i powagą. Mogą być też uznawane za groby mające „wartość pamiątek historycznych (ze względu na swą dawność lub osoby, które są w nich pochowane, lub zdarzenia, z którymi mają związek) albo wartość artystyczną”, co nie zezwala na ich likwidację¹³. Koszty utrzymania grobów i cmentarzy wojennych są ponoszone ze środków budżetu państwa. Wojewoda poprzez odpowiednie porozumienie może powierzyć jednostce samorządu terytorialnego obowiązek utrzymania grobów i cmentarzy wojennych z jednoczesnym przekazaniem odpowiednich funduszy, jeżeli jednostka samorządu terytorialnego nie przejmie tego obowiązku bezpłatnie. Każdego roku Wojewoda Wielkopolski zawiera kilkadziesiąt takich porozumień, przekazując właściwe środki. Na tej podstawie groby i cmentarze wojenne są utrzymywane także w Kaliszu¹⁴.

¹²) Ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych DzU Nr 39, poz. 311 ze zm.

¹³) Zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych z dnia 31 stycznia 1959 r. (DzU 2011 r. Nr 118 poz. 687 -j. t.)

¹⁴) Porozumienia zawarte między Wojewodą Wielkopolskim a Prezydentem Miasta Kalisza:

- Porozumienie Prezydenta Miasta Kalisza i Wojewody Wielkopolskiego z dnia 10.05.2011 r. zawarte pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Miastem Kalisz w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych.

- Aneks Prezydenta Miasta Kalisza i Wojewody Wielkopolskiego z dnia 30.09.2011 r. do Porozumienia ws. powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych zawartego w dniu 10.05.2011 r., sporządzony pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Miastem Kalisz.

- Porozumienie Prezydenta Miasta Kalisza i Wojewody Wielkopolskiego z dnia 18.05.2012 r. zawarte pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Miastem Kalisz w sprawie powierzenia zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych (źródło: „Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego” z dnia 11.06.2012 r., poz. 2570).

Do miasta należą zadania:

- utrzymanie porządku i czystości na grobach i kwaterach wojennych;
- pielęgnacja zieleni na grobach i kwaterach wojennych;
- bieżąca konserwacja nagrobków i pomników na grobach i kwaterach wojennych;
- konserwacja i naprawa elementów murowanych, nagrobków i pomnika głównego na Cmentarzu Armii Czerwonej w Kaliszu;
- współpraca z właściwym Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w zakresie opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi wpisanymi do rejestru zabytków;
- prowadzenie ksiąg pochowanych oraz dokonywanie wpisów do imiennej ewidencji pochowanych przy współpracy z Wojewodą.

W 2012 r. na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Prezydentem Miasta Kalisza pozyskano kwotę 50 000 zł. W 2013 r. przekazano kwotę 54 250 zł, tj. 100 proc. planu, z przeznaczeniem na utrzymanie grobów i cmentarzy wojennych. Ponadto dodatkowe środki przyznaje także Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa¹⁵.

KOSZTY UTRZYMANIA CMENTARZA KOMUNALNEGO I CMENTARZA WOJSKOWEGO

W 2013 r. utrzymanie Cmentarza Komunalnego i cmentarza na Majkowie wyniosło 278 890,69 zł. Ponadto pokryto koszty bieżącego utrzymania i remontów cmentarzy i miejsc pamięci narodowej oraz koszty dostawy energii elektrycznej do Cmentarza Ukraińskiego w wysokości 80 033,87 zł. W 2014 r. utrzymanie Cmentarza Komunalnego i cmentarza na Majkowie wyniosło 368 939,69 zł oraz utrzymanie i remonty cmentarzy i miejsc pamięci narodowej: 88 986,81 zł.

Koszty utrzymania Cmentarza Komunalnego i cmentarza wojskowego w latach 2012-2014.

Wyszczególnienie	Poniesione koszty		
	2012	2013	2014
Wydatki bieżące	brak danych	210 099,68 zł	0,00 zł
Wydatki majątkowe		68 791,01 zł	3 515,75 zł
Wydatki stałe		0,00 zł	365 423,94 zł
Ogółem:		278 890,69 zł	368 939,69 zł

Rysunek nr 6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie budżetów Miasta Kalisza.

15) Rada OPWiM jest finansowana z budżetu państwa, prowadzi działalność związaną z upamiętnianiem historycznych wydarzeń i miejsc oraz postaci w dziejach walk i męczeństwa narodu polskiego w kraju i zagranicą, a także walk i męczeństwa innych narodów na terytorium Polski.

INWESTYCJE, REMONTY I MODERNIZACJE W LATACH 2012-2015

WYDATKI W 2012 R.

W 2012 r. zrealizowano wydatki bieżące w wysokości 77 256,05 zł (m. in. były to koszty energii dostarczonej do Cmentarza Ukraińskiego, napraw obiektów na cmentarzach oraz bieżącego utrzymania cmentarzy wojennych i miejsc pamięci narodowej). Zakupiono serwer do obsługi systemu dla Biura Cmentarza Komunalnego. Nie przeprowadzono remontów i modernizacji.

Zakupiono serwer do obsługi systemu dla Biura Cmentarza Komunalnego. Nie przeprowadzono remontów i modernizacji.

WYDATKI W 2013 R.

Zrealizowano wydatki w wysokości 210 099,68 zł, związane z bieżącym utrzymaniem i obsługą Cmentarza Komunalnego i cmentarza na Majkowie. Z uwagi na podpisanie umowy zlecenia na utrzymanie czystości w obiekcie ogólnodostępnego sanitariatu dopiero od października, wykonanie w tej grupie wydatków wyniosło 58,8 proc. założonego planu. Pokryto koszty bieżącego utrzymania i remontów cmentarzy i miejsc pamięci narodowej oraz koszty dostawy energii elektrycznej do cmentarza ukraińskiego w wysokości 80 033,87 zł. Zakupiono klimatyzator z przeznaczeniem dla Biura Cmentarza Komunalnego. Zakupiono ciągnik dla potrzeb Cmentarza Komunalnego (68 791,01 zł) służący do utrzymania porządku i czystości alejek na cmentarzu oraz przyległego parkingu. Zbudowano alejki na terenie Cmentarza Komunalnego. Za kwotę 50 966 zł wykonano 80 mb alejki na odcinku A oraz 35 mb alejki na odcinku C. Zadanie wprowadzono do planu w październiku 2013 r. z terminem realizacji 2013-2015 i łącznymi nakładami finansowymi

435 000 zł. Podpisano umowę na wykonanie wielobranżowego projektu budowlanego i wykonawczego przebudowy kaplicy cmentarza komunalnego z terminem realizacji marzec 2014 r. Plan zrealizowano w 58,3 proc. kwotą 35 000 zł, którą przekazano na wydatki niewygasające 2013 r.

WYDATKI W 2014 R.

W 2014 r. zrealizowano wydatki bieżące w wysokości 457 926,50 zł, tj. 44,8 proc. planu, na obsługę cmentarza komunalnego i cmentarza na Majkowie. Niski stopień realizacji wydatków wynika z harmonogramu zadań – wydatki na naprawy, usługi remontowe i zakupy dodatkowego sprzętu do pielęgnacji zieleni były ponoszone głównie w lipcu i sierpniu. Ponadto na utrzymanie i remonty cmentarzy i miejsc pamięci narodowej, dostawę energii elektrycznej do cmentarza ukraińskiego przeznaczono 30,4 proc. planu, co stanowi 29 228,51 zł. Pozostałą kwotę wykorzystano w II półroczu. Wykonano wielobranżowy projekt budowlany i wykonawczy przebudowy kaplicy cmentarza komunalnego, czego koszty pokryto z wydatków niewygasających 2013 r. Wydział Rozbudowy Miasta i Inwestycji Urzędu Miejskiego w Kaliszu na początku 2015 r. ogłosił postępowanie przetargowe dotyczące modernizacji domu przedpogrzebowego. Nie poniesiono żadnych wydatków inwestycyjnych.

PLAN WYDATKÓW NA 2015 R.¹⁶

Zaplanowano wydatki w wysokości 1 481 155,00 zł i są one związane z obsługą i utrzymaniem cmentarza komunalnego i cmentarza na Majkowie oraz utrzymaniem cmentarzy i grobowców wojennych, miejsc pamięci narodowej. Zaplanowano także dwie inwestycje: przebudowę domu przedpogrzebowego i budowę kolumbarium.

Istniejący obecnie na terenie cmentarza komunalnego w Kaliszu dom przedpogrzebowy zostanie rozbudowany. Powstanie przy nim nowa kaplica, która pomieści ok. 100 osób. Obecna kaplica będzie pełniła rolę pomieszczenia ostatniego pożegnania. Powstaną też pomieszczenia przeznaczone do wykonywania czynności związanych z przygotowaniem do pochówku. Nowym elementem w budynku będzie chłodnia. Inwestycja obejmie także modernizację już istniejącej części budynku. Na dotychczasowym domu przedpogrzebowym zostanie położony nowy dach i wykonane będą nowe instalacje. Cały obiekt zyska także nową elewację. Rozbudowany i odnowiony dom przedpogrzebowy będzie oddany do użytku wiosną 2016 r. W tegorocznym budżecie miasta zarezerwowano na ten cel 940 000 zł.

¹⁶⁾ Na podstawie załącznika nr 3 do uchwały V/28/2014 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30 grudnia 2014 r.

Na ten rok zaplanowano także budowę kolumbarium wraz z zagospodarowaniem terenu w jego bezpośrednim sąsiedztwie. W lutym br. ogłoszono przetarg na wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Budowa Kolumbarium na Cmentarzu Komunalnym w Kaliszu”. Termin realizacji 29.05.2015 r. Projekt winien obejmować wybudowanie ściany urnowej (dopuszczalne obustronne wyposażenie w nisze); liczba ścian i nisz będzie uzależniona od koncepcji. Płyty maskujące nisze winny być wykonane z kamienia w jednym kolorze, na każdej ze ścian powinny znaleźć się dekoracje o symbolice duchowej, np. anioł, itp. W projekcie należy uwzględnić ogrodzenie.

Dotychczasowe kolumbarium, powstałe w 2008 r. (wybudowane za kwotę 245 000 zł), to sześć ścian, w których umieszczono 126 nisz. W każdej mieszczą się po dwie urny. W styczniu 2015 r. wolnych było już tylko 45 nisz. Obecnie pochówek w urnie stanowi 15 proc. wszystkich pogrzebów w Kaliszu. Sądzić należy, że takich pochówków zacznie przybywać po uruchomieniu na cmentarzu spalarni zwłok.

Miasto przeznaczyło w tegorocznym budżecie 100 000 zł na budowę drugiego kolumbarium. Dodatkowo na wykonanie przejścia i podjazdu dla wózków i rowerów oraz wykonanie monitoringu na bramach wejściowych przewidziano w budżecie kwotę 70 000 zł.

Wydatki zaplanowane i poniesione w latach 2012-2015.

Rok		Plan wydatków	Wykonanie	Co stanowi
2012		82 800,00	77 256,05	87,80%
	Wydatki bieżące	82 800,00	77 256,05	93,30%
2013		480 972,00	444 890,56	92,50%
	Wydatki bieżące, w tym:	296 972,00	290 133,55	97,70%
	- wynagrodzenie i składki	1 376,00	808,62	58,8%
	- realizacja statutowych zadań	295 596,00	289 324,93	97,9%
	Wydatki majątkowe	184 000,00	154 757,01	84,1%
2014		1 021 155,00	457 926,50	44,80%
	Wydatki bieżące, w tym:	481 155,00	457 926,50	95,2%
	- wynagrodzenie i składki	5 000,00	3 515,75	70,3%
	- realizacja statutowych zadań	476 155,00	454 410,75	95,4%
	Wydatki majątkowe	540 000,00	0	0%
2015		1 481 155,00	-	-
	Wydatki bieżące, w tym:	441 155,00	-	-
	- wynagrodzenie i składki	5 000,00	-	-
	- realizacja statutowych zadań	436 155,00	-	-
	Wydatki majątkowe	1 040 000,00	-	-

LICZY SIĘ MIASTO

SPOŁECZNA ANALIZA BUDŻETU

WWW.LICZYSIEMIASTO.PL

Publikacja powstała w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszu EOG.
Publikacja jest realizowana w partnerskiej współpracy Kaliskiej Inicjatywy Miejskiej i Miasta Kalisz.